

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: ורדי	שם פרטי: דבורה
-------------------	-------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: וייס		בלועזית
שם פרטי איתו נולדתי: דבורה		Weiss בלועזית Dvora
עיר לידה: כפר נוברוסקה	ארץ לידה: הונגריה	Village Novroskh בלועזית
שם פרטי ושם משפחה של האב: אליאס וייס		שם פרטי ושם נעורים של האם: מלכה וייס
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: כפר נוברוסטוק, הונגריה על גבול אוקראינה.		ארץ המגורים: הונגריה
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: אין	מקצוע לפני המלחמה: תלמידה	חבר בארגון או בתנועה: השומר הצעיר
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: (שם העיר או האזור ושם הארץ)		
במידה והיית בגטו, ציין את שמו לא		בלועזית
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו ברגן בלזן		Bergen-Belsen בלועזית
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: בודפשט, המקום בו שמעה שנגמרה המלחמה- ישראל.		תאריך השחרור: לא ידוע
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור
		לא

במידה ועלית באנייה, ציין את שמה לא ידוע יצאה מאיטליה.	שנת עליה: 1945	במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממתי עד מתי לא
<p align="center">אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה</p> <p align="center">(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריי, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים):</p> <p>נא לכתוב בגוף ראשון</p>		
<p>אני נולדתי בדצמבר 1929 בכפר קטן, בשם "נוברוסטוק" בהונגריה על גבול אוקראינה, התושבים היו בעצם גם אוקראינים, האנטישמיות היתה גדולה גם לפני המלחמה. כבר לפני הרגשנו עיונות, היו קוראים לנו ג'יד. ההורים שלי עסקו בחקלאות אבל בנוסף אבא שלי לימד בחיידר. אנחנו היינו חמישה אחים, עד היום יש לי אחות שהיא צעירה ממני בשנתיים, שני בנות ובן נוספים כבר לא בחיים.</p> <p>לפני המלחמה אני למדתי בבית ספר, גם שם הרגשתי את האנטישמיות. יום אחד הופיעו הונגרים, שוטרים הונגרים ולקחו אותנו. בכפר שלי לא היו רכבים או רכבות כבר קטן נידח.</p>		
<p align="center">נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה</p> <p align="center">(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):</p>		
<p>יום אחד הופיעו הונגרים, שוטרים הונגרים ולקחו אותנו. בכפר שלי לא היו רכבים או רכבות כבר קטן נידח, אז הם הסיעו אותנו לתחנת רכבת בבולובץ שם עלינו לרכבת לא רגילה, לקרונות של בעלי חיים. הרכבת לקחה אותנו לטרנסניסטריה באוקראינה. השאירו אותנו שם, כל המשפחה, פשוט הורידו אותנו שם בשדה. היו איתנו שמיכות שלקחנו מהבית אבל בלילה הגיעו גנבים ולקחו אותם מאיתנו. הלכנו הלאה למקום בשם טלוסט, היה שם מרכז מסחרי נטוש והרוס, התמקמנו שם באחת החנויות, היינו שם בערך חודשיים. אבא היה הולך לכפרים ליד ומביא קצת אוכל, היו שם תנאים לא תנאים. כעבור כמה זמן התחלנו ללכת חזרה הביתה, עברנו את הגבול, הלכנו הרבה מאוד זמן והגענו חזרה לבית שלנו אבל גילינו שהוא סגור עם קרשים ואמרו לנו שאנחנו לא יכולים להשאר שם ואנחנו חייבים לעזוב. נסענו לעיירה ורצקה ומשם לנוקאצ' ומשם לבודפשט.</p> <p>בבודפשט לקחו אותנו לבית יתומים, היינו שם איזה שנתיים, את ההורים לקחו למחנות, אחד למחנה גורון ואחת למחנה ריצ'ה. אני הייתי כבר בת 12 האחיות הגדולה ואני דאגתי לאחים שלי. ההורים שלי שוחררו מהמחנה עבודה והם הגיעו לכפר שלנו, הם שלחו לנו חבילה לפורים לבית יתומים. אח"כ הצבא הגרמני הגיעו ולקחו אותם לאושוויץ יחד עם האחים הקטנים שלנו, נשארנו רק אני ואחותי בבודפשט, שם אפילו הלכנו לבית הספר. בשנת 44 לקחו אותנו עם רכבת קסנר לברגן בלזן, זה היה מחנה, היינו שם חודשיים, היינו מין קבוצה מיוחדת שנתנו לה לחיות. משם נלקחנו לשוויץ שנת 1944 המלחמה עדיין בשיאה.</p>		
<p align="center">אנא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ</p> <p align="center">(השחרור וחזרתך הביתה, חיך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):</p>		
<p>בשוויץ היינו שנה, היה שם בית מיוחד, היו שם מדריכים, לימדו אותנו עברית ודברים אחרים, עבדנו שם קצת במטבח. היינו מתאספים בכל יום שיש, היו מדליקים את האח והיינו שרים ושומעים סיפורים. כשנגמרה השנה נסענו לאיטליה למקום שנקרא ברין, שם עלינו על אונייה לישראל, ירדנו בעתלית.</p>		
<p align="center">נא ספרי/ על חיך בארץ</p> <p align="center">(תחשותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר</p>		

לדורות הבאים):

בארץ הגענו לחברת נוער, אחותי היתה יותר צעירה אז היא נשלחה לקיבוץ מעברות ואני לעין המפרץ. אחרי שנתיים בעין המפרץ עברתי להיות חלק מגרעין בקיבוץ בית זרע. בשנת 45, לא היינו מרוצים כל כך בבית זרע והחלטנו לחפש לנו קיבוץ אז הגרעין שלח אותי ועוד אחד והסתובבנו לנו בארץ וחיפשנו קיבוץ אחר, עד שמצאנו את קיבוץ גבולות שהיה באותו זמן איפה שעכשיו פתח תקווה. שם הכרתי את בעלי, משה, שלדאבוני כבר לא חי עכשיו.

כשעברנו לגבולות איפה שהיא היום(מערבית לבאר שבע), לא היו כבישים ולא מדרכות, הכול היה חול וחול, גרנו בצריף שהיה אפשר לראות דרכו את השמים, בחוף היה נורא קר ובקיץ נורא חם. היו מסתננים, אני זוכרת שפעם אחת הם הגיעו וגנבו את היולונות מהחדר אוכל. עם הזמן הקיבוץ התחיל לבנות, אני הייתי חקלאית, גידלתי בצל וגזר. אח"כ עבדתי גם במטבח ובמכבסה. כיום יש לי שתי בנות ושני בנים. הבנות גרות בארץ, הבנים אחד באנגליה, מנצ'סטר ואחד בצה"ל קשר של חיל האוויר בניו יורק, ארצות הברית, הם באים לבקר מידי פעם. מסר לדורות הבאים: תשתדלו לעשות פעילות למען שלום

ראיון : אביעד בשרי, קיבוץ גבולות, מרץ 2014